

TIJD VAN REGENTEN EN VORSTEN

Migratie door de eeuwen heen

Opdrachtblad Handel en Wandel

Wist je dat?

In de geschiedenis van Nederland noemt men de tijd tussen ongeveer 1600 en 1700 de Gouden Eeuw. Er waren toen veel rijke mensen. Deze mensen waren rijk geworden doordat zij handelden in allerlei koopwaar. De Gouden Eeuw was ook de tijd waarin vele beroemde kunstenaars leefden, bijvoorbeeld de schilder Rembrandt van Rijn en dichter Joost van den Vondel. De rijke mensen in die tijd hielden van kunst. Toch waren er ook veel arme mensen in die tijd. Eigenlijk was er maar een kleine groep mensen die in grote welvaart leefden.

In die tijd werkten er ook veel mensen uit andere landen in Nederland, zij waren de gastarbeiders van de Gouden Eeuw. Zij kwamen vooral uit Duitsland, Scandinavië en Oost-Europa. Zij probeerden in Nederland een beter bestaan op te bouwen door hier te werken als timmerman, schoenmaker, metaalbewerker, maar ook als matroos of soldaat. De textielhandel trok eveneens veel buitenlandse ondernemers en werknemers aan. Kortom de grote rijkdom in Nederland trok veel nieuwkomers aan.

Ook in de achttiende en negentiende eeuw kwamen er buitenlanders hun geluk zoeken in Nederland. Een goed voorbeeld van een Duitse ondernemer, die veel geld verdiende in Nederland in die tijd is Anton Sinkel. Hij begon in Utrecht De Winkel van Sinkel (1839). Bijna iedereen kent de naam van deze winkel nog wel. Het gebouw van de Winkel van Sinkel staat nog steeds aan de Oudegracht.

Men kwam hier dus vooral om geld te verdienen. De munten die men toen gebruikte waren anders dan de euro die wij nu gebruiken. Geld in de vorm van muntstukken is in ons land in gebruik sinds de Romeinse tijd. Voor die tijd ruilden mensen vooral goederen en diensten.

Moeilijke woorden bij dit onderwerp:

ambachtslieden - bekwaamheid - concentratie - gouden eeuw - handelaar - handelsingilde - koers - koopman - kruiden - leermeester - middenstander - overslaghaven - product - specerijen - specialiseren - stadsverdedigingswerk - textiel - textielwerker - uitheems - VOC - winkelier

Heb je het begrepen?

- Welke periode in de geschiedenis wordt de Gouden eeuw genoemd?
- Waarom werd dit de Gouden Eeuw genoemd?
- Wat is de VOC?
- Waarom kwamen er gastarbeiders naar Nederland?
- Wat deden zij zoal hier?

OPDRACHT

Wat ga je doen?

De munten in de Gouden Eeuw waren anders dan de munten die wij nu gebruiken. De munten van toen worden nog steeds gebruikt in allerlei spreekwoorden en gezegden. Je gaat de spreekwoorden en gezegden over munten uit die tijd en hun betekenis bij elkaar zoeken.

Wat heb je daarvoor nodig?

- Werkblad 1 Met de belangrijkste muntsoorten uit de 16^e tot en met 18^e eeuw
- Werkblad 2 Spreekwoorden en gezegden
- Potlood

Hoe ga je dat doen?

Op werkblad 1 vind je een overzicht van de muntsoorten uit de zestiende tot en met achttiende eeuw. Bekijk deze eens goed. Sommige van deze namen hoor je nog steeds wel eens: in verhalen, in spreekwoorden en gezegden of ze worden nog wel eens door oudere mensen gebruikt.

Op werkblad 1 vind je een toelichting op de muntsoorten die op werkblad 2 gebruikt worden in spreekwoorden en gezegden die wij nu nog steeds wel gebruiken. Een stuiver was in die tijd 8 koperen duiten waard. Het 5 eurocent muntstuk van nu wordt ook nog wel een stuiver genoemd.

Op werkblad 2 vind je spreekwoorden en gezegden waarin deze "oude" Nederlandse muntsoorten voorkomen. In de kolom ernaast vind je de betekenis van deze spreekwoorden en gezegden, maar ze zijn door elkaar gehusseld. Trek een lijntje van het spreekwoord of gezegd naar de juiste betekenis. Degene die je kent hoeft je natuurlijk niet op te zoeken. De andere kan je opzoeken in een spreekwoordenboek of op internet. Zo doe je ook een "duit" in het zakje!